

Dosarul nr. 2ra-2108/17

Instanța de fond: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău – M. Muruianu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Bulgac, D. Manole, G. Dașchevici

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Mariana Pitic, Ion Druță,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursului, declarat de către Elena Slutu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Slutu împotriva Ilonei Stoianov, Consiliului comunal Trușeni, intervenientul accesoriu Tudor Cîrpa cu privire la anularea în parte a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a certificatului de moștenitor legal,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Elena Slutu, s-a menținut hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 06 martie 2014,

CONSTATĂ :

La 03 septembrie 2013 Elena Slutu a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Ilonei Stoianov și Consiliului comunal Trușeni, intervenientul accesoriu Tudor Cîrpa cu privire la anularea în parte a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. cadastral xxxxx din 08 noiembrie 2010 și anume ½ cotă-parte eliberată pe numele lui Sergiu Mamaliga, anularea certificatului de moștenitor legal nr. 2950 din 16 mai 2012 eliberat moștenitorului lui Sergiu Mămăliga Ilonei Stoianov în partea moștenirii terenului aferent casei, constatarea aflării în proprietatea decedatului Sergiu Mamaliga a ½ cotă-parte din terenul aferent casei din com. Trușeni, str.xxxxx, recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului litigios după cum urmează: Ilonei Stoianov(moștenitorul lui Sergiu Mămăliga) ½ cotă-parte, Elenei Slutu ¼ cotă-parte și lui Tudor Cîrpa ¼ cotă-parte.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că tatălui lor Andrei Mamaliga i-a aparținut cu drept de proprietate imobilul din str. xxxxx, com. Trușeni, mun. Chișinău. După decesul lui Andrei Mamaliga la data de 11 noiembrie 1989 a fost acceptată moștenirea lăsată în felul următor: lui Nicolae Mamaliga (decedat la 16 iunie 2006) ½ cotă-parte (moștenitorul lui fiind Sergiu Mamaliga), ei ¼ cotă-parte și lui Tudor Cîrpa ¼ cotă-parte. La data de 08 noiembrie 2010 moștenitorul lui Nicolae Mamaliga – Sergiu Mamaliga în baza deciziei Consiliului comunal Trușeni nr.22.2 din 20 mai 1993 a obținut tainic titlul de proprietate asupra 1.0 cotă-parte din terenul aferent casei de

locuit, aflată în proprietatea a trei moștenitori. După decesul lui Sergiu Mamaliga succesorul său Ilona Stoianov în baza certificatului de moștenitor legal a moștenit întreg terenul aferent, ceilalți coproprietari ai casei fiind privați de dreptul de proprietate asupra terenului aferent cotei fiecăruia din casa de locuit. Reclamanta a menționat, că odată ce a aflat de ilegalitatea comisă de Sergiu Mamaliga, s-a adresat la Primăria com. Trușeni cu solicitarea privind anularea actelor juridice perfectate contrar legii, însă i s-a comunicat că soluționarea conflictului ține de competența instanței de judecată. Reclamanta și-a argumentate pretențiile în drept pe prevederile art. 1440 Cod Civil cu privire la momentul deschiderii moștenirii, art.1444 Cod Civil cu privire la patrimoniul succesoral și art. 1448 Cod Civil privind dreptul la revendicarea bunului din patrimoniul succesoral.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 06 martie 2014 s-a respins din lipsă de temei cererea de chemare în judecată depusă de Elena Slutu. (f.d.83,86-90).

Apelul Elenei Slutu a fost respins prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017 și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 06 martie 2014. (f.d.179, 180-186)

La 15 august 2017 Elena Slutu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, solicitând casarea deciziei instanței de apel, considerând-o nulă. (f.d.191)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat, că Curtea de apel Chișinău, fără examinarea fondului apelului, în lipsa participanților la proces s-a expus asupra litigiului, adoptând o soluție contradictorie cu decizia aceiași instanțe de apel din 06 aprilie 2017, adoptată în altă cauză la cererea ei împotriva Consiliului comunal Trușeni, intervenienților accesorii Tudor Cîrpa, Ilona Stoianov, Primăria com. Trușeni cu privire la anularea deciziei nr.12/6 din 08 noiembrie 2010, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 80339111191 din 08 noiembrie 2010, anularea parțială a certificatului de moștenitor legal nr.2950 din 19 mai 2012, eliberat pe numele Ilonei Stoianov, obligarea Ilonei Stoianov să nu creeze obstacole în folosirea casei, obligarea Consiliului comunal Trușeni să elibereze titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele Elenei Slutu și Tudor Cîrpa, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, prin care a fost admisă cererea sa de apel, s-a casat hotărârea instanței de fond, s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea parțial, instanța de apel a respins doar cerința ce ține de repararea prejudiciului moral. Prin urmare decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017 prin care s-a menținut hotărârea instanței de fond vine în contradicție cu decizia din 06 aprilie 2017 a aceleiași instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1), (2) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 iunie 2017, recursul, depus la data de 15 august 2017, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 29 noiembrie 2017 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, raportate la criticile invocate de recurentă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată recursul întemeiat din considerentele ce preced.

Potrivit materialelor dosarului lui Andrei Mamaliga i-a aparținut cu drept de proprietate casa de locuit din str. xxxxx, com. Trușeni mun. Chișinău, terenul de pe lângă casă fiind proprietate publică. Andrei Mamaliga la data de 11 noiembrie 1989 a decedat. La data de 04 august 1990 a fost acceptată moștenirea lăsată de Andrei Mamaliga și anume $\frac{1}{2}$ cotă-parte de Nicolae Mamaliga, $\frac{1}{4}$ cotă-parte de Elena Slutu și $\frac{1}{4}$ de Tudor Cîrpa din casa de locuit și nu din teren.(f.d.5)

La solicitarea lui Nicolae Mamaliga , prin decizia consiliului comunal Trușeni din nr.22/20 din 1 iunie 1993 terenul aferent casei de locuit din str. xxxxx, com. Trușeni mun. Chișinău cu cota 1.0 i-a fost acordat în folosință unică.

Nicolae Mamaliga a decedat la 16 iunie 2006, moștenitorul lui fiind Sergiu Mamaliga, care a moștenit $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casa de locuit din str. xxxxx, com. Trușeni.

Prin decizia consiliului comunal Trușeni nr.12/6 din 08 noiembrie 2010 lui Sergiu Mamaliga i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate asupra terenului cu suprafața 0,1222 ha pentru construcții, aferent casei de locuit de pe str. xxxxx, com. Trușeni. Dreptul de proprietate asupra terenului a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 08 noiembrie 2010 cu nr. xxxxx,.(f.d.56)

La 05 octombrie 2011 Sergiu Mamaliga a decedat, averea acestuia fiind moștenită conform certificatului de moștenitor legal nr.2950 din 16 mai 2012 de către fiica Ilona Stoianov. În patrimoniul succesoral a fost inclus $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casa de locuit cu număr cadastral xxxxx, din str. xxxxx, com. Trușeni și 1.0 cotă parte din terenul aferent cu suprafața 0,1222 ha nr. cadastral xxxxx.

La 03 septembrie 2013 Elena Slutu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ilonei Stoianov și Consiliului comunal Trușeni, intervenientul accesoriu Tudor Cîrpa cu privire la anularea în parte a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. cadastral xxxxx, din 08 noiembrie 2010 și anume $\frac{1}{2}$ cotă-parte eliberată pe numele lui Sergiu Mamaliga, anularea în parte a certificatului de moștenitor legal nr. 2950 din 16 mai 2012 în partea terenului aferent casei, constatarea aflării în proprietatea decedatului Sergiu Mamaliga, a cărui moștenitoare este Ilona Stoianov, doar a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul aferent casei din com. Trușeni, str. xxxxx și recunoașterea dreptului de

proprietate asupra terenului litigios în felul următor : Ilonei Stoianov ½ cotă-parte, Elenei Slutu ¼ cotă-parte și lui Tudor Cîrpa ¼ cotă-parte din teren corespunzător cotelor părți deținute în casă.

Dreptul temei de anulare în parte a titlurilor de proprietate deținute de către Ilona Stoianov reclamanta a invocat prevederile normelor civile cu privire la moștenire, invocând că ea a moștenit de la tatăl său atât ¼ cotă-parte din casa de locuit cât și ¼ cotă-parte din terenul aferent casei de locuit.

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău prin hotărârea din 06 martie 2014 a respins cererea de chemare în judecată depusă de Elena Slutu, motivând că la momentul deschiderii succesiunii rămase după decesul lui Andrei Mamaliga la 11 noiembrie 1989 în patrimoniul succesoral a fost inclus numai bunul imobil construcția de pe terenul din str. xxxxx, com. Trușeni nu și terenul aferent, care constituia proprietatea statului. Ulterior decesului lui Andrei Mamaliga, prin decizia consiliului comunal Trușeni din nr.22/20 din 1 iunie 1993, (care nu face obiectul prezentei spețe) , terenul aferent casei de locuit din str. xxxxx, com. Trușeni mun. Chișinău cu cota 1.0 i-a fost acordat în folosință unică lui Nicolai Mamaliga, iar moștenitorului acestuia Sergiu Mamaliga la 08 noiembrie 2010 prin alt act administrativ decizia consiliului comunal Trușeni nr.12/6 din 08 noiembrie 2010 i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate asupra terenului .

Elena Slutu la 31 martie 2014 a contestat cu apel hotărârea instanței de fond.

La judecarea cauzei în ordine de apel apelanta a înaintat o cerere, prin care a solicitat suspendarea examinării cauzei în ordine de apel, indicând că în judecătoria Buiucani se examinează acțiunea ei împotriva Consiliului și Primăriei Trușeni privind anularea actelor administrative decizia consiliului comunal Trușeni din nr.22/20 din 1 iunie 1993 prin care terenul aferent casei de locuit din str. xxxxx, com. Trușeni mun. Chișinău cu cota 1.0 i-a fost acordat în folosință unică lui Nicolai Mamaliga, decizia nr.12/6 din 08 noiembrie 2010 prin care lui Sergiu Mamaliga i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate asupra terenului cât și anularea actelor subsecvente acestor decizii.

Prin încheierea Colegiului Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența judecătorilor Domnica Manole, Nina Traciuc și Eugenia Fistican din 12 decembrie 2014 după finalizarea cercetării judecătorești la etapa adăugări au dispus suspendarea procesului până la rămânerea definitivă a hotărârii pe litigiul ce se judecă în Judecătoria Buiucani mun. Chișinău la cu privire la anularea actelor administrative și cele subsecvente privitor la statutul lotului de pământ aferent casei moștenite.(f.d.162-165)

La 15 iunie 2017 la Colegiului Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența judecătorilor Lidia Bulgac, Domnica Manole, Grigore Dașchevici au reluat procesul de judecată (f.d.177-179) și contrar prevederilor art. 385 CPC, fără a judeca apelul, în lipsa părților citate legal, au adoptat decizia de respingere a apelului depus de Elena Slutu.

Instanța de recurs reține, că în legătură cu schimbarea completului de judecată, instanța de apel urma să rea procesul de la faza judecării apelului și să parcurgă toate etapele prevăzute la art.377-384 CPC, inclusiv cercetarea înscrisurilor.

Din procesul verbal al ședinței instanței de apel din 15 iunie 2017 rezultă că judecătorul, făcând raport asupra cauzei, a informat că temeiul suspendării a decăzut și

instanța s-a retras în deliberare, pentru a se pronunța asupra posibilității reluării procesului și asupra apelului declarat.

Prin urmare, instanța de apel după reluarea cercetării judecătorești nu a examinat public apelul, deși componența instanței de judecată era modificată, ori procesul de judecată a fost reluat de un alt complet de judecată distinct de cel care a suspendat procesul.

Aici instanța de recurs menționează că apelul este una din căile de atac, stabilite și reglementate prin lege, deopotrivă ordinară, devolutivă și suspensivă de executare (dacă legea nu prevede altfel), declanșată de către persoanele abilitate prin lege cu acest drept. Această cale de atac conferă instanței ierarhic superioare investite cu soluționarea apelului pe lângă competența verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, și unele atribuții de judecată ale primei instanțe. În speță, instanța de apel, deși a suspendat procesul până la examinarea unei alte cauze, prin care se contestau inclusiv actele juridice, contestate în prezența speței, reluând procesul, nu a verificat care a fost soluția adoptată de instanțe în cauza, care a servit temei de suspendare a prezentului proces și dacă acea soluție influențează cumva mersul procesului în prezenta speță.

În recurs Elena Slută indică că hotărârile instanțelor de judecată în prezenta speță sunt contradictorii deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2017 în cauza la acțiunea Elenei Slutu împotriva Consiliului și Primăriei comunei Trușeni, Ilonei Stoianov, prin care s-a anulat Decizia Consiliului Comunal Trușeni, mun. Chișinău nr. 12/6 din 08.11.2010, prin care s-a decis trecerea în proprietate pe numele lui Mamaliga Sergiu a terenului aferent casei de locuit, cu cota de 1.0 (unu întreg), s-a anulat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx din 08.11.2010, eliberat de Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău pe numele lui Mamaliga Sergiu, s-a anulat parțial Certificatul de moștenitor legal nr. 2950 din 16 mai 2012, eliberat pe numele cet. Ilona Stoianov, s-a radiat dreptului de proprietate al Ilonei Stoianov din Registrul Bunurilor Imobile asupra 1/2 cotă parte teren aferent casei de locuit, cu nr. cadastral xxxxx, din s. Trușeni, str. xxxxx, mun. Chișinău, s-a obligat Ilona Stoianov să nu creeze obstacole la folosirea casei de locuit din s. Trușeni, xxxxx, mun. Chișinău, s-a obligat Consiliul Comunal Trușeni, mun. Chișinău să elibereze Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele cet. Elena Slutu, în mărime de 1/4 cotă parte teren cu S - 0,122 ha, proporțional cotei părți pe care o deține din casa de locuit, s-a respins, ca neîntemeiată, cerința reclamantei Elena Slutu privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, s-a încasat de la Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău în beneficiul Elenei Slutu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 400 lei.

Prin urmare, instanța de apel prin judecarea apelului urma să facă o claritate în acest sens, dar din textul deciziei și din conținutul procesului verbal (f.d.175-176) nu rezultă, dacă suspendarea procesului pe o perioadă de doi ani a fost efectivă și dacă dosarul conex are într-adevăr influență asupra hotărârii judecătorești contestată de către Elena Slutu.

Astfel, pe motiv că instanța de apel nu a judecat fondul apelului, decizia urmează să fie casată cu remiterea cauzei la judecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. 1, lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Elena Slutu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău 15 iunie 2017 în pricina civilă la acțiunea Elenei Slutu împotriva Ilonei Stoianov, Consiliului comunal Trușeni, intervenient accesoriu Tudor Cîrpa cu privire la anularea în parte a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a certificatului de moștenitor legal.

Se remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Maria Ghervas